

EUROOPA KESKPANK
PANGANDUSJÄRELEVALVE

Sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise juhendi eelnõu

BANKENTOEZICHT

November 2016

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŲ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA BANKFELÜGYELET BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

BANKENAUF SICHT
SUPERVISÃO BANCÁRIA

Sisukord

Eessõna	3
1 Õigusraamistik	4
1.1 Ühtse järelevalvemehhanismi määrus ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus	4
1.2 Kapitalinõuete direktiiv ja riigisisene õigus	4
1.3 Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) suunised	5
1.4 Ühtse järelevalvemehhanismi põhimõtted, tavad ja protsessid	5
2 Menetlused ühtses järelevalvemehhanismis	6
2.1 Riiklik pädev asutus kui esimene kontaktpunkt	6
2.2 EKP kui otsustaja	6
3 Põhimõtted	8
1. põhimõte – põhivastutus lasub krediitiasutusel	8
2. põhimõte – EKP kui kontrollija	8
3. põhimõte – ühtlustamine	8
4. põhimõte – proportsionaalsus ja juhtumipõhine hindamine	9
5. põhimõte – nõuetekohase menetluse ja õigluse põhimõtted	9
6. põhimõte – seos pideva järelevalvega	9
4 EKP teostatava sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise ulatus	10
5 Hindamiskriteeriumid	11
5.1 Kogemus	11
5.2 Mainimine	13
5.3 Huvide konflikt ja sõltumatus	15
5.4 Ametiülesannete täitmisele pühendatav aeg	17
5.5 Sobivus kollektiivi	20
6 Intervjuu	21
6.1 Eesmärk	21

6.2	Ulatus ja liigid	21
6.3	Teavitamine	22
6.4	Hindamiskomisjon	22
6.5	Keel	22
7	Hindamine	23
7.1	Uued ametissenimetamised	23
7.2	Uued asjaolud	25
7.3	Tegevusloa andmise või olulise osaluse omandamise menetlus	25
8	Otsus	26
8.1	Positiivne otsus	27
8.2	Otsusest teavitamine ja edasikaebamine	28
9	Juhtorgani liikmete ametist kõrvaldamine	29
	Lühendid ja mõisted	30

Eessõna

Krediidiasutuse juhtorgan peab suutma täita oma ülesandeid ning selle koosseis peab olema moodustatud nii, et see aitab kaasa krediidiasutuse tõhusale juhtimisele ja tasakaalustatud otsustusprotsessile. See mõjutab nii krediidiasutuse enda turvalisust ja toimekindlust kui ka pangandussektorit laiemalt, sest suurendab üldsuse usaldust nende vastu, kes juhivad euroala finantssektorit.

Alates 4. novembrist 2014 on EKP ülesandeks olnud vastu võtta otsuseid tema otsese järelevalve alla kuuluvate oluliste krediidiasutuste juhtorganite kõigi liikmete ametissenimetamise kohta. EKP 2014. aasta novembris avaldatud pangandusjärelevalve juhendis käsitletakse lühidalt juhtorganite liikmete sobivuse hindamist. Käesoleva sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise juhendi eelnõu eesmärk on selgitada üksikasjalikumalt EKP kohaldatavaid põhimõtteid, tavasid ja protsesse oluliste krediidiasutuste juhtorganite liikmete sobivuse hindamisel.

Juhendi eelnõus kirjeldatud põhimõtteid, tavasid ja protsesse võib olla aja jooksul vaja kohandada. Juhendi eelnõu on mõeldud praktilise abivahendina, mida ajakohastatakse korrapäraselt, nii et see kajastaks praktikas omandatud uusi kogemusi.

Juhendi eelnõu eesmärk on ühtlustada sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisel kasutatavate hindamiskriteeriumite rakendamist. Ühtlustatud rakendamise kaudu soovitakse jõuda ühiste järelevalvetavadeni. Käesolev juhendi eelnõu ei ole siiski õiguslikult siduv dokument ega asenda ühelgi viisil asjaomaseid õigusnõudeid, mis tulenevad kohaldatavast ELi õigusest või kohaldatavast riigisisest õigusest. Avaliku konsultatsiooni põhieesmärk on koguda ja esitada tagasisidet EKP välja töötatud tegevuspõhimõtete ja tavade kohta, mida kirjeldatakse valdavalt juhendi eelnõu 5. ja 6. peatükis.

1 Õigusraamistik

1.1 Ühtse järelevalvemehhanismi määrus ja ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus

Sobivuse ja nõuetekohasuse järelevalve on üks neist pädevusvaldkondadest, kus EKP-I on ainuvastutus. Ühtse järelevalvemehhanismi määruse¹ artikli 4 lõike 1 punktist e järeldeb selgelt, et sobivuse ja nõuetekohasuse järelevalvet tuleb vaadelda EKP teostatava krediidasutuste üldjuhtimise järelevalve osana.

Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse² artiklites 93 ja 94 täpsustatakse sobivuse ja nõuetekohasuse pädevusvaldkonda. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruses kehtestatakse järelevalve alla kuuluvatele üksustele ka teatavad otsesed kohustused, mis on seotud kogu vajaliku teabe edastamisega riiklikele pädevatele asutustele. Artiklis 93 käsitletakse juhtorganite muudatusi ning artiklis 94 uusi asjaolusid või mis tahes muid küsimusi, mis võivad mõjutada pidevat kohustust tagada, et krediidasutuste juhtorganites on sobivad liikmed.

EKP võtab vastu otsused oluliste krediidasutuste juhtorganite liikmete sobivuse kohta pärast igat sobivuse ja nõuetekohasuse hindamist.

1.2 Kapitalinõuete direktiiv ja riigisisene õigus

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus sätestatakse, et EKP kohaldab järelevalveülesannete täitmisel kogu asjakohast liidu õigust, ning kui kõnealusteks liidu õigusaktideks on direktiivid, ka neid direktiive siseriiklikusse õigusesse ülevõtvaid õigusakte. Sobivusnõuded on lühidalt kokku võetud kapitalinõuete direktiivi artiklis 91.³ Direktiivis käsitletakse sobivuse ja nõuetekohasuse standardite sisu, kuid ei täpsustata erinevate kriteeriumide üksikasju; direktiivis ei käsitleta vajalikku järelevalvemenetluse liiki (st kas ametissenimetamisel taotletakse järelevalveasutuse eelnevat heakskiitu või järelevalveasutust teavitatakse ametissenimetamise järel).

Seega võtab EKP sobivuse ja nõuetekohasuse otsuste tegemisel ühtse järelevalvemehhanismi raames arvesse kapitalinõuete direktiivi artiklit 91

¹ Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Kesk pangale eriuülesanded seoses krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

² Euroopa Kesk pangaga määrus (EL) nr 468/2014, 16. aprill 2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Kesk pangaga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus; EKP/2014/17, ELT L 141, 14.5.2014, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

rakendavates siduvates riiklikes õigusnormides sätestatud sisulisi sobivuse ja nõuetekohasuse nõudeid. Pidades silmas, et kapitalinõuete direktiivi artikkel 91 on selgelt vaid minimaalse ühtlustamise säte, on see 19 euroala riigis üle võetud erineval viisil. Mõned riigid on läinud kapitalinõuete direktiivi artiklist 91 ka kaugemale.

EKP võib otsuste tegemisel kasutada kõiki ühtse järelevalvemehhanismi määrusest tulenevaid volitusi. EKP-le ühtse järelevalvemehhanismi määrusega antud volituste hulka kuuluvad näiteks teabe kogumine, sealhulgas intervjuude abil, ning tingimuste ja kohustuste kehtestamine või soovitude andmine sobivuse ja nõuetekohasuse otsustes.

1.3 Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) suunised

Lisaks riigisisestele õigusaktidele järgib EKP ka EBA sobivuse ja nõuetekohasuse suuniseid ning EBA juhtimiskorralduse suuniseid.⁴ Nendes suunistes võimaldatakse riiklikele pädevatele asutustele ja EKP-le teatud paindlikkust, et lisada täiendavaid üksikasju. Käesolevas juhendi eelnõus on arvesse võetud nimetatud suunistes sisalduvaid mõisteid ja määratlusi.

1.4 Ühtse järelevalvemehhanismi põhimõtted, tavad ja protsessid

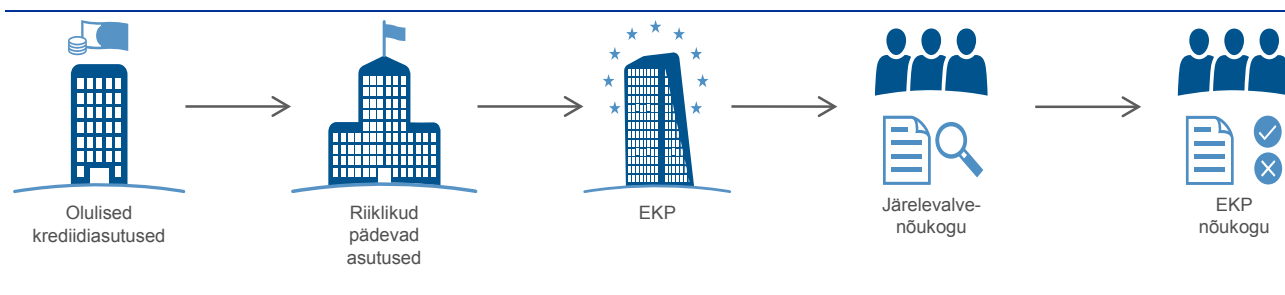
EKP ja riiklikud pädevad asutused ühtlustavad ELi nõuete ja suuniste rakendamist, võttes vastu sobivuse ja nõuetekohasuse kriteeriume, tavasid ja protsesse käsitlevad põhimõtted. Need võetakse vastu, ilma et see piiraks riigisisese õiguse kohaldamist, mis tähendab, et kui ei ole vastukäivaid siduvaid riiklike õigusnorme, peavad EKP ja riiklikud pädevad asutused neist kinni pidama. Riiklikud pädevad asutused on nõustunud tõlgendama ja välja töötama riiklike õigusnorme kooskõlas nende põhimõtetega. Käesolevas juhendi eelnõus kajastuvad järelevalvenõukogus 2016. aasta jaanuari lõpuks kokku lepitud põhimõtted. Need vaadatakse edaspidi läbi, võttes arvesse ühtse järelevalvemehhanismi sobivuse ja nõuetekohasuse järelevalve tava jätkuvat kujunemist ning rahvusvahelist ja Euroopa regulatiivset arengut või kapitalinõuete direktiivi uusi autoriteetseid tõlgendusi, mille esitab näiteks Euroopa Liidu Kohus.

⁴ Suunised juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta (EBA/GL/2012/06); EBA ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) suuniste eelnõud juhtorgani liikmete ja võtmeisikute sobivuse hindamise kohta, mille kohta on algatatud konsultatsioon ning suunised juhtimiskorralduse kohta (GL44).

2 Menetlused ühtses järelevalvemehhanismis

Joonis 1

Ühtses järelevalvemehhanismis osalejad

2.1 Riiklik pädev asutus kui esimene kontaktpunkt

Ametissenimetamisest teatab krediidiasutus (või erandkorras hindamisele kuuluv juhtorgani liige⁵) asjaomasele riiklikule pädevale asutusele, kasutades selleks riiklikku teavitustvormi⁶, kui see on olemas.

Seejärel teavitab riiklik pädev asutus EKPd. Koos koguvad nad vajaliku teabe, viivad läbi hindamise ning esitavad järelevalvenõukogule ja EKP nõukogule otsuse tegemiseks üksikasjaliku ettepaneku.

2.2 EKP kui otsustaja

EKP teeb otsuse ainult olulist krediidiasutust puudutava ametissenimetamise kohta, välja arvatud juhul, kui ametissenimetamine moodustab osa tegevusloa andmise või olulise osaluse omandamise menetlusest (neid menetlusi viiakse läbi nii oluliste kui ka vähem oluliste krediidiasutuste puhul). Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 lõike 4 kohaselt vastutab korraliste ametissenimetamiste eest vähem olulistest krediidiasutustest (st väljaspool tegevusloa andmise või olulise osaluse omandamise menetlust) riiklik pädev asutus.

EKPs teostab sobivuse ja nõuetekohasuse hindamist mikrotasandi usaldatavusjärelevalve IV peadirektoraadi (sellesse peadirektoraati on koondatud kõik EKP pangandusjärelevalve horisontaalsed funktsioonid) tegevuslubade üksus⁷

⁵ Vt lühendid ja mõisted.

⁶ Riiklikud teavitustvormid on kättesaadavad siin.

⁷ Tegevuslubade üksus tagab ühtse järelevalvemehhanismi põhimõtete, tavade ja protsesside korrektse rakendamise, vastavuse kohaldatavatele õigusnõuetele ning EKP sobivuse ja nõuetekohasuse otsuste tulemuste järjepidevuse.

koostöös ühiste järelevalverühmade ja riiklikes pädevates asutustes sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise eest vastutavate horisontaalsete osakondadega, kui need on olemas.

3 Põhimõtted

1. põhimõte – põhivastutus lasub krediidasutusel

Põhivastutus selle eest, et juhtorganisse valitakse ja nimetatakse isikud, kes täidavad sobivuse ja nõuetekohasuse nõudeid („sobivus“), lasub järelevalve alla kuuluval üksusel. Järelevalve alla kuuluv üksus peab täitma omaenda hoolsuskohustust ja hindama juhtorgani liikmeid mitte üksnes enne nende ametissenimetamist, vaid pidevalt (nt juhul, kui juhtorgani liikme ülesanded muutuvad olulisel määral). Seda tehes peab järelevalve alla kuuluv üksus tagama, et tema koostöö asjassepuutuvate isikutega on täielikult läbipaistev.

Järelevalve alla kuuluva üksuse ülesandega tagada juhtorganite liikmete (jätkuv) sobivus kaasneb kohustus esitada pädevatele asutustele **kogu teave, mis on vajalik** sobivuse ja nõuetekohasuse hindamiseks kõigil juhtudel (uus ametissenimetamine, uued asjaolud, ametiülesannete muutumine jne). Seda tuleb teha õigeaegselt ja täpselt. EKP ja riiklik pädev asutus otsustavad, missugust teavet tuleb esitada ja mis viisil (kasutades riiklikku teavitustvormi, kui see on olemas). Vajaduse korral võivad nad paluda järelevalve alla kuuluval üksusel või hindamisele kuuluval juhtorgani liikmel esitada lisateavet kas kirjalikult või suuliselt (nt intervjuul). Kui järelevalve alla kuuluv üksus või juhtorgani liige seda nõuet ei täida, loetakse juhtorgani liikme kohta käiv teave puudulikuks, mistõttu ei ole võimalik teha positiivset otsust.

2. põhimõte – EKP kui kontrollija

Sobivuse ja nõuetekohasuse järelevalve peab takistama isikutel, kes võiksid ohustada juhtorgani nõuetekohast toimimist, saamast juhtorgani liikmeks või nende selles rollis jätkamist, kui on ilmnunud nende sobivuse ja nõuetekohasusega seotud probleem. EKP kohustus on tegutseda siin kontrollija funktsioonis. EKP ülesanne on tagada, et järelevalve alla kuuluvad olulised üksused täidavad töökindla üldjuhtimise korra kehtestamise nõudeid, sealhulgas krediidasutuste juhtimise eest vastutavate isikute sobivuse ja nõuetekohasuse nõudeid.⁸

3. põhimõte – ühtlustamine

EKP teostatava sobivuse ja nõuetekohasuse järelevalve eesmärk on tagada juhtorganite liikmete hindamise suurem ühtlustamine euroalal.⁹ On vaja rohkem järjepidevust ja lähenemist, sest sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega seotud

⁸ Ühtse järelevalvemehhanismi määramise artikli 4 lõike 1 punkt e ja artikli 6 lõige 4.

⁹ Vt pangandusjärelevalve juhendi 3. põhimõte – ühtse järelevalvemehhanismi homogeensus.

järelevalvepõhimõtetes, -protsessides ja -tavades on täheldatud arvukaid lahknevusi (sealhulgas kohaldatavate hindamiskriteeriumide erinevad tõlgendused).

4. põhimõte – proportsionaalsus ja juhtumipõhine hindamine

Proportsionaalsuse põhimõtet kohaldatakse kogu sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise protsessis, mis tähendab, et EKP järelevalveprotsess ja ka sobivuskriteeriumide kohaldamine peavad olema kooskõlas üksuse suurusega ning selle tegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega ning tema konkreetse rolliga.

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamine sobivuskriteeriumidele ei saa kaasa tuua sobivusstandardite langetamist, kuid selle tulemusel võidakse kasutada erinevaid lähenemisi viise hindamismenetluses või sobivuskriteeriumide kohaldamisel. Seetõttu sõltub hindamine kõigil juhtudel individuaalsest analüüsist ja järelevalvehinnangust.

5. põhimõte – nõuetekohase menetluse ja õigluse põhimõtted

Sobivuse ja nõuetekohasuse järelevalves juhitudakse nõuetekohasest menetlusest. Järelevalve alla kuuluv üksus on järelevalvemenetluses enamikul juhtudel taotleja ning EKP, riiklik pädev asutus ja järelevalve alla kuuluv üksus on omavahel järelevalvealasel seotud. Nii järelevalve alla kuuluva üksuse kui ka juhtorgani liikme õigusi võib aga mõjutada sobivuse ja nõuetekohasuse otsus. Sellisel juhul rakenduvad mõlemale kõik ühtse järelevalvemehhanismi määruuses ja raammääruuses sisalduvad menetluslikud garantiid, näiteks õigus olla ära kuulatud. EKP kohus on teha otsus tasakaalustatult, kasutades teavet, mida võib pidada sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise seisukohast oluliseks ja asjakohaseks, ning vaagides tegureid, mis räägivad hindamisele kuuluva juhtorgani liikme kasuks ja tema vastu. Lisaks ühtse järelevalvemehhanismi määruusele ja raammääruusele juhitudub EKP ELi haldusõiguse ja ELi andmekaitseõiguse üldpõhimõtetest.

6. põhimõte – seos pideva järelevalvega

Sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise tulemusi kasutatakse krediitiasutuse üldjuhtimise pidevas järelevalves, eriti seoses juhtorgani koosseisu ja toimimisega. Sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisega võib kaasneda otsus, mida on vaja võtta arvesse pidevas järelevalves, ning pideva järelevalve käigus saadud teavet võidakse omakorda kasutada sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisel (eeskätt seoses kollektiivse sobivuse või sõltumatuse kriteeriumidega) või pideva järelevalve tulemusel võidakse juhtorgani liikmeid uuesti hinnata.

4 EKP teostatava sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise ulatus

Käesolev juhendi eelnõu hõlmab kõiki EKP otsese järelevalve alla kuuluvaid krediidasutusi ja investeerimisühinguid (olulised krediidasutused), sealhulgas (sega)finantsvaldusettevõtjaid¹⁰, ning tegevusloa andmise või olulise osaluse omandamise korral ka vähem olulisi krediidasutusi.

Kapitalinõuete direktiivi artiklit 91 kohaldatakse juhtorgani liikmete suhtes, kes täidavad juhtimisfunktsiooni (tegevjuhid) ja kes täidavad järelevalvefunktsiooni (mitte-tegevjuhid). Seetõttu hõlmab termin „juhtorgan” mõlemaid nimetatud funktsioone.

---

¹⁰ Finantsvaldusettevõtjate kohta vt kapitalinõuete direktiivi artikkel 121.

5 Hindamiskriteeriumid

Juhtorgani liikmete sobivust ja nõuetekohasust hinnatakse viie kriteeriumi alusel: kogemus; maine; huvide konflikt ja sõltumatus; ametiülesannete täitmisele pühendatav aeg; ja sobivus kollektiivi. Neid kriteeriume on kirjeldatud allpool.

5.1 Kogemus

Praktiline ja teoreetiline kogemus

Juhtorgani liikmetel peavad olema piisavad teadmised, oskused ja kogemus oma kohustuste täitmiseks.¹¹ Termin „kogemus”, mida kasutatakse edaspidi laias tähenduses, hõlmab nii praktilist ja erialast kogemust, mis on omandatud eelmistel ametikohtadel, kui ka teoreetilist kogemust, mis on omandatud õpingute käigus ja koolitustel. Samuti tuleb arvesse võtta juhtorgani liikme teadmisi ja oskusi. Juhtorgani liikme teoreetilise kogemuse hindamisel võetakse eelkõige arvesse haridust, mis peab olema seotud panganduse ja finantsteenuste või muude asjakohaste valdkondadega (eeskätt pangandus ja rahandus, majandus, õigus, haldus, finantsregulatsioon, strateegia, riskijuhtimine, sisekontroll, finantsanalüüs ja kvantitatiivsed meetodid), selle taset ja profiili. Praktilise kogemuse alla kuuluvad eelmised ametikohad ning arvesse võetakse tööstaaži, üksuse suurust, vastutusvaldkondi, alluvate arvu, täidetud tööülesannete laadi, omandatud kogemuse tegelikku asjakohasust jne.

Ilma et see piiraks riiklike teavitusevormide kasutamist, peab järelevalve alla kuuluv üksus esitama vähemalt hindamisele kuuluva juhtorgani liikme üksikasjaliku CV. Arvesse võetakse ka koolitusi, millel juhtorgani liige on osalenud või kavatseb osaleda.

Funktsiooniga seotud nõuded ja miinimumnõuded

Nõuded on lahutamatult seotud proportsionaalsuse põhimõttega, sest nõutav kogemus sõltub konkreetse funktsiooni ja krediidasutuse põhiomadustest. Mida keerukamad need on, seda rohkem kogemusi nõutakse.

Kõikidelt juhtorgani liikmetelt eeldatakse vähemalt teoreetilist panganduskogemust, mis on seotud järgmisega:

- finantsturud;
- regulatiivne raamistik ja õigusnõuded;

¹¹ Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 lõige 1.

- strateegiline planeerimine ning arusaam krediidasutuse äristrateegiast või äriplaanist ning selle elluviimisest;
- riskijuhtimine (krediidasutuse peamiste riskiliikide väljaselgitamine, hindamine, jälgimine, ohjamine ja maandamine), sealhulgas liikme ülesannetega otseselt seonduv kogemus;
- krediidasutuse korralduse tõhususe hindamine, tõhusa juhtimiskorra, järelevalve ja kontrollimehhanismide tagamine;
- krediidasutuse finantsteabe tõlgendamine, selle teabe alusel põhiprobleemide ning sobivate kontrollimehhanismide ja meetmete kindlaksmääramine.

Kogemust hinnatakse kahes etapis: esiteks hinnatakse juhtorgani liikme kogemust künniste alusel, mille täitmise korral on kogemus eelduste kohaselt piisav. Vajaduse korral viiakse teises etapis läbi üksikasjalikum hindamine.

1. etapp. Hindamine künniste alusel

Kogemust hinnatakse lähtuvalt piisava kogemuse eeldustest, mis põhinevad teatud künnistel. Kui künnised on täidetud, eeldatakse tavaliselt, et juhtorgani liikmel on piisav kogemus, kui ei ole märke vastupidisest. Künnised ei piira riigisisese õiguse kohaldamist. Peale selle võidakse pidada vajalikuks lisakogemust, arvestades konkreetseid asjaolusid, nagu selle ametikoha funktsiooni, millele kandideeritakse, üksuse laadi, suurust ja keerukust või muid oluliseks peetavaid tegureid. Direktorilt, kes on ühtlasi riskijuht, finantsjuht, vastavuskontrolli eest vastutav isik, auditikomitee esimees või riskikomitee esimees, eeldatakse ka erialast kogemust asjaomas valdkonnas.

Juhtimisfunktsiooni täitvalt juhtorganiilt eeldatav piisav kogemus

Tegevjuht	Direktor
Tegevjuht: kümne aasta pikkune hiljutine ¹² praktiline kogemus panganduse või finantsteenustega seotud valdkonnas. Sellest peavad märkimisväärse osa moodustama kõrgema astme juhtivad ametikohad. ¹³	Tegevdirektor: viie aasta pikkune hiljutine praktiline kogemus panganduse või finantsteenustega seotud valdkonnas kõrgema astme juhtivate ametikohtadel.

Järelevalvefunktsiooni täitvalt juhtorganiilt eeldatav piisav kogemus

Esimees	Direktor
---------	----------

¹² Kogemus peab olema saadud viimase 12 aasta jooksul.

¹³ Need on ametikohad, mis on juhtimisfunktsiooni täitvast juhtorganist üks aste allpool.

Mitte-tegevjuht: kümne aasta pikkune hiljutine asjakohane¹⁴ praktiline kogemus. Sellest peavad märkimisväärse osa moodustama kõrgema astme juhtivad ametikohad ja märkimisväärne teoreetiline kogemus panganduses või muus sarnases asjakohases valdkonnas.

Mitte-tegevjuht: kolme aasta pikkune hiljutine asjakohane praktiline kogemus kõrgetasemelistel juhtivatel ametikohtadel¹⁵ (kaasa arvatud teoreetiline kogemus panganduses).

2. etapp. Üksikasjalik hindamine

Kui piisava kogemuse eelduse künnised ei ole täidetud, võib juhtorgani liikme sellegipoolest sobivaks tunnistada, kui järelevalve alla kuuluv üksus suudab seda rahuldavalt põhjendada. Seda analüüsitakse, viies läbi juhtorgani liikme kogemuse täieliku ja üksikasjaliku hindamise, võttes arvesse, et juhtorgani koosseis peab olema piisavalt mitmekesine ja selle liikmetel peab olema lai kogemustepagas; vajaduse korral võetakse arvesse ka siseriiklikke nõudeid, mille kohaselt juhtorgani peavad olema töötajate esindajad. Põhjenduste hulka võib näiteks kuuluda koolituskava (kogemuse osalise puudumise korral), juhtorgani olemasolevate liikmete üldine kollektiivne sobivus, ametissenimetamine konkreetsete ülesannete täitmiseks piiratud ajal (näiteks krediiciasutuse tegevuse lõpetamisel) või juhtorgani liikme spetsiifiline teoreetiline või praktiline kogemus, mida krediiciasutus vajab.

5.2 Maine

Proportsionaalsuse mittekohaldamine ja süütuse presumptsioon

Juhtorgani liikmete maine peab olema igal ajal piisavalt hea¹⁶, et tagada järelevalve alla kuuluva üksuse kindel ja usaldusväärne juhtimine. Et isiku maine võib olla hea või halb, ei saa proportsionaalsuse põhimõtet kohaldada maine nõude ega selle hindamise suhtes, sest see tuleb läbi viia kõigi krediiciasutuste puhul võrdsetel alustel.

Hindamisele kuuluva juhtorgani liikme maine loetakse heaks, kui puuduvad tõendid vastupidise kohta ja ei ole põhjust tema heas maines põhjendatult kahelda (süütuse presumptsioon). Kui juhtorgani liikme isiklik või tööalane käitumine annab alust kahelda tema võimes tagada krediiciasutuse kindel ja usaldusväärne juhtimine, peab järelevalve alla kuuluv üksus ja/või hindamisele kuuluv juhtorgani liige sellest teavitama järelevalveasutust, kes hindab asjaolude olulisust.

¹⁴ Asjakohasuse hindamisel tuleb vaadelda, kas krediiciasutused, kus on omandatud varasem kogemus, on sarnase suuruse ja keerukusega. Esimehe või tegevjuhtkonda mittekuuluva direktori asjakohane kogemus võib olla laiem kui tegevdirektoril. Igal juhul ei nõuta, et kõigil järelevalvefunktsiooni täitva juhtorgani liikmetel on praktiline kogemus panganduse ja finantsteenustega seotud valdkonnas.

¹⁵ Need on ametikohad, mis on juhtimisfunktsiooni täitvast juhtorganist üks või kaks astet allpool.

¹⁶ Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 lõige 1.

(Pooleliolev) kohtumenetlus

Pooleliolev, aga ka lõpetatud kriminaal- või haldusmenetlus võib mõjutada hindamisele kuuluva juhtorgani liikme ning järelevalve alla kuuluva üksuse mainet isegi siis, kui juhtorgani liige nimetatakse ametisse muus riigis kui see, kus asjasse puutuvad sündmused toimusid.¹⁷ Ehkki kehtib süütuse presumptsioon, on juba üksnes see tõsiasi, et isiku suhtes on algatatud kohtuasi, nõuetekohasuse seisukohast oluline. Lõpetatud kohtumenetlus mõjutab hinnangut juhul, kui otsus tehakse juhtorgani liikme kahjuks. Isegi kui otsus tehakse juhtorgani liikme kasuks, võib järelevalveasutus uurida kohtumenetluse aluseks olnud asjaolusid, et määrata kindlaks, kas see mõjutab juhtorgani liikme mainet. Seetõttu tuleb järelevalveasutust kohtumenetlusest alati teavitada.¹⁸ Järelevalveasutus hindab kogu asjakohase kättesaadava teabe alusel asjaolude olulisust ning nende mõju juhtorgani liikme ja järelevalve alla kuuluva üksuse mainele.

Hindamisele kuuluv juhtorgani liige, järelevalve alla kuuluv üksus ja/või uurimisasutus peavad esitama vähemalt järgmise teabe:

- süüdistuse laad (sh kas tegu on kriminaal- või haldussüüdistusega või usalduse kuritarvitamisega); millisesse etappi kohtumenetlus on jõudnud (st uurimine, süüdistuse esitamine, süüdimõistmine, edasikaebamine); ja tõenäoline karistus, kui järgneb süüdimõistev kohtuotsus;¹⁹
  - kui kaua aega on kohtumenetlusest möödunud ja juhtorgani liikme käitumine pärast väidetavat rikkumist;
  - juhtorgani liikme isiklik osalemine eeskätt ettevõtte õigusrikkumistes;
  - juhtorgani liikme suhtumine enda tegevusse seoses kohtumenetlusega;
  - muud leevendavad või raskendavad asjaolud (nt muud jooksvad või minevikus toimunud uurimised, rakendatud haldussanktsioonid, töölt või usaldusisiku ülesannete täitmisest vabastamine jne);
  - juhtorgani liikme ja järelevalve alla kuuluva üksuse hinnang asjaoludele. Juhtorganiilt tuleb sõnaselgelt paluda, et ta uuriks pooleliolevat kohtumenetlust ja kinnitaks oma usaldust hindamisele kuuluva juhtorgani liikme vastu. See on tähtis ka järelevalve alla kuuluva üksuse maineriski seisukohast.
-

¹⁷ Pooleliolev kohtumenetlus võib samuti mõjutada juhtorgani liikme suutlikkust pühendada piisavalt aega oma ülesannete täitmisele ning seda tuleb ka selles valguses hinnata.

¹⁸ Teavituse võib lisada esialgse avalduse/teatisega edastatavale teabele või juhtida järelevalveasutuse tähelepanu sellele kui uuele tõsiasjale siis, kui juhtorgani liige on juba oma ametikohal.

¹⁹ Järelevalve alla kuuluv üksus ja/või hindamisele kuuluv juhtorgani liige peavad kõigepealt esitama kogu asjakohase teabe. Kui see teave on EKP arvates ebapiisav või puudulik, võib ta küsida lisateavet asjaomaselt uurimisasutuselt.

5.3 Huvide konflikt ja sõltumatus

Huvide konflikti avalikustamine, vähendamine, juhtimine ja ennetamine

Järelevalve alla kuuluval üksusel peab olema juhtimiskord tegelike, potentsiaalsete (st mida on võimalik mõistlikult ette näha) või näiliste (st üldsuse silmis tajutavate) huvide konfliktide avalikustamiseks, vähendamiseks, juhtimiseks ja ennetamiseks²⁰. Huvide konflikt esineb juhul, kui juhtorgani liikme huvid mõjutavad negatiivselt järelevalve alla kuuluva üksuse huve. Juhtorgani liikme huvide konflikt oleks vastuvõetav, kui seda vähendataks või juhitaks asjakohaselt. Kui järelevalve alla kuuluva üksuse kirjalike põhimõtete alusel ei ole huvide konflikte võimalik piisavalt vähendada või juhtida, tuleb olulisi huvide konflikte ennetada. Kui riigisiseses materiaaloiguses sisalduvad lisaks konkreetset formaalsed sõltumatus kriteeriumid juhtorgani teatud liikmetele (sõltumatud direktorid), tuleb järgida ka neid kriteeriume.

Olulisus

Järelevalveasutus hindab huvide konfliktist tuleneva riski olulisust. Ilma et see piiraks riigisisese õiguse kohaldamist, kirjeldatakse järgnevas tabelis olukordi, mil eeldatakse, et tegemist on olulise huvide konfliktiga (tabel ei ole ammendav). See ei tähenda aga, et EKP ei või tuvastada olulist huvide konflikti juhtudel, mis jäävad väljapoole kirjeldatud olukordi ja piirmäärasid.

---

²⁰ Kapitalinõuete direktiivi artikli 88 lõige 1.

Tabel 1

Olulised huvide konfliktid

Konflikti liik	Ajavahemik	Seotuse aste ja laad ning asjakohastel juhtudel piirmäär
Isiklik	Praegu	Juhtorgani liige: on lähedases isiklikus suhtes ²¹ järelevalvealuse üksuse, emaeetvõtja või selle tütareetvõtjate juhatuse liikme, võtmefunktsiooni täitva isiku või olulist osalust omava osanikuga; osaleb järelevalvealuse üksuse, emaeetvõtja või selle tütareetvõtjate vastu algatatud kohtumenetluses; osaleb äritegevuses (eraviisiliselt või ettevõtte kaudu) järelevalvealuse üksusega, emaeetvõtjaga või selle tütareetvõtjatega.
Ametialane	Praegu või viimase kahe aasta jooksul	Juhtorgani liige või temaga lähedases isiklikus suhtes olev isik on samal ajal juhtival või kõrgema astme juhtival ametikohal järelevalvealuses üksuses, emaeetvõtjas / selle tütareetvõtjates või nendega konkureerivates ettevõtetes; on märkimisväärses ärilises suhtes järelevalvealuse üksuse, emaeetvõtja / selle tütareetvõtjatega või nendega konkureerivate ettevõtetega. Ärihuvide olulisus sõltub sellest, kui suur on nende (rahaline) väärtus juhtorgani liikme või temaga lähedases isiklikus suhtes oleva isiku äris.
Rahaline	Praegu	Juhtorgani liikmel või temaga lähedases isiklikus suhtes oleval isikul on oluline finantshuvi või finantskohustus seoses: järelevalvealuse üksusega; üksuse emaeetvõtja või selle tütareetvõtjatega; järelevalvealuse üksuse klientidega; järelevalvealuse üksusega konkureerivate ettevõtetega. Finantshuvi/-kohustused on näiteks osalused, muud investeeringud ja laenud. Olulisus sõltub sellest, kui suure osa moodustab huvi või kohustuse (rahaline) väärtus juhtorgani liikme finantsvahenditest. Järgmist peetakse põhimõtteliselt ebaoluliseks: kõik isiklikud tagatud soodustusega laenud (nagu isiklikud hüpoteeklaenud), mida teenindatakse nõuetekohaselt; kõik muud soodustusega laenud väärtusega alla 100 000 euro, olenemata sellest, kas neid teenindatakse nõuetekohaselt või mitte; jooksvad osalused ≤ 1% või samas väärtuses muud investeeringud.
Poliitiline	Praegu või viimase kahe aasta jooksul	Juhtorgani liige või temaga lähedases isiklikus suhtes olev isik töötab suure poliitilise mõjuvõimuga ametikohal. Suurt mõjuvõimu võib omada igal tasandil: kohalik poliitik (nt linnapea); piirkonna või riigi poliitik (nt valitsuskabinet); avaliku sektori töötaja (nt töökoht valitsusasutuses); riigi esindaja. Huvide konflikti olulisus sõltub sellest, kas poliitilise rolliga kaasnevad konkreetsed volitused või kohustused, mis takistavad juhtorgani liikmel tegutsemast järelevalve alla kuuluva üksuse huvides.

Osanike esindajate kohalolu juhtorganis on lubatud.

Kui on kindlaks tehtud, et huvide konflikt on oluline, peab järelevalve alla kuuluv üksus võtma vajalikke meetmeid. Ta peab:

- hindama üksikasjalikult konkreetset olukorda;
- otsustama, missuguseid sise-eeskirjade kohaseid leevendusmeetmeid võetakse, kui riigi õigusaktides ei ole juba sätestatud, missuguseid meetmeid tuleb võtta.

Järelevalve alla kuuluv üksus peab esitama huvide konflikti aruande, milles ta selgitab eeltoodud järelevalveasutust rahuldaval viisil.

²¹ Lähedane isiklik suhe hõlmab abikaasat, registreeritud partnerit, elukaaslast, last, vanemat või muud sugulas, kellega isikul on ühine eluase.

Sõltumatus

Juhtorgani liige peab tegusema sõltumatult.²² Seda kriteeriumi hinnatakse ka siis, kui huvide konflikti ei ole, sest selle puudumine ei tähenda tingimata, et juhtorgani liige tegutseb sõltumatult.

Seda kriteeriumi võetakse hindamisel arvesse siis, kui ühisel järelevalverühmal on teave selle kohta, et hindamisele kuuluv juhtorgani liige ei ole tegutsenud sõltumatult oma eelmistel ametikohtadel või praegusel ametikohal minevikus.

5.4 Ametiülesannete täitmisele pühendatav aeg

Kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed piirangud

Kõik juhtorgani liikmed peavad pühendama piisavalt aega oma ülesannete täitmisele krediidiasutuses või investeerimisühingus²³. Aega, mille direktor saab pühendada oma ülesannete täitmisele, võivad mõjutada mitmesugused tegurid, näiteks see, kui mitmel juhtkonnakohal ta töötab; nende üksuste suurus ja olukord, kus tal on juhtkonnakoht, samuti nende tegevuse laad, ulatus ja keerukus; üksuste asukoht või asukohariik; ning muud ametialased või isiklikud kohustused ja asjaolud (nt kohtuasi, milles juhtorgani liige osaleb).

Et mitmel juhtkonnakohal töötamine on oluline tegur, mis võib mõjutada ametiülesannete täitmisele pühendatavat aega, on kapitalinõuete direktiivis sätestatud piirang sellele, kui mitmel juhtkonnakohal võib oma suuruse, sisemise korralduse ning tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse poolest olulise krediidiasutuse või investeerimisühingu juhtorgani liige korruga töötada.²⁴ Kapitalinõuete direktiivis on samuti sätestatud juhtkonnakohtade arvu lugemise reeglid²⁵ ja see, et pädevad asutused võivad lubada, et juhtorgani liikmel on lisaks veel üks mitte-tegevjuhtkonna koht.²⁶

Järelevalve alla kuuluv üksus peab esitama vähemalt järgmise teabe:

- konkreetse funktsiooni ametiülesannete täitmiseks vajalik aeg;
- täielik nimekiri volitustest või ametikohtadest, millele juhtorgani liige peab aega pühendama;
- juhtorgani liikme avaldus, et tal on piisavalt aega, mida pühendada järelevalve alla kuuluva üksuse poolt kinnitatud volituste täitmiseks.

²² Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 lõige 8.

²³ Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 lõige 2.

²⁴ Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 lõige 3.

²⁵ Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 lõiked 4 ja 5.

²⁶ Kapitalinõuete direktiivi artikli 91 lõige 6.

Lisateavet ei nõuta järgmistel juhtudel: i) juhtorgani liikmel on üks koht tegevjuhtkonnas koos kahe kohaga mitte-tegevjuhtkonnas või neli kohta mitte-tegevjuhtkonnas, jättes välja eelisarvestusega ametikohad²⁷; ii) juhtorgani liikmel ei ole konkreetseid lisaülesandeid (nt komisjoni esimees); ja iii) tema avaldus piisava aja kohta ei tekita kahtlusi.

Muudel juhtudel peab järelevalvealune üksus esitama ametiülesannete täitmiseks vajaliku aja üksikasjaliku hinnangu.

Järelevalvealuselt üksuselt võidakse nõuda järgmist lisateavet (võttes arvesse konkreetseid asjaolusid ja proportsionaalsuse põhimõtet):

- kas juhtorgani liige töötab täiskohaga või mitte, täpsustades tundide või päevade arvu, mille ta pühendab igale volitusele või ametikohale;
  - kas mõne volitusega kaasnevad lisakohustused, nagu osalemine komisjonide töös (nt juhtorgani liige on auditi-, riski-, töötasu- ja/või ametisse nimetamise komisjoni esimees);
  - kas järelevalve alla kuuluvale üksusele tuleb tema olemuse, liigi või suuruse tõttu pühendada rohkem aega (nt järelevalve alla kuuluv üksus on reguleeritud või börsiettevõtte jne);
  - kinnitus, et on ette nähtud pidevad puhvrid õppimise, arenemise ja kriiside puhuks²⁸;
  - kas juhtorgani liige on tänu oma üldisele või ettevõttega seotud kogemusele oma ülesannetega hästi tuttav, nii et see võimaldab tal neid tõhusamalt täita.
-

Juhtkonnakohtade loendamine (sh eelisarvestusega ametikohad)

Nagu eespool mainitud, võib kapitalinõuete direktiivi kohaselt olulise krediidasutuse või investeerimisühingu juhtorgani liikmel olla üks koht tegevjuhtkonnas koos kahe kohaga mitte-tegevjuhtkonnas või neli kohta mitte-tegevjuhtkonnas. Sellel reeglil on aga kaks täiendust.

1. Juhtkonnakohtade loendamine organisatsioonides, mis ei taotle põhiliselt ärilisi eesmärke, ei lähe arvesse. Sellegipoolest võib selliste organisatsioonide juhatuses osalemine mõjutada üldist ametiülesannete täitmisele pühendatavat aega ning sellest tuleb sobivuse ja nõuetekohasuse teatistes teada anda.

---

²⁷ Arvestusest väljajäävaid eelisarvestusega ametikohti on selgitatud allpool.

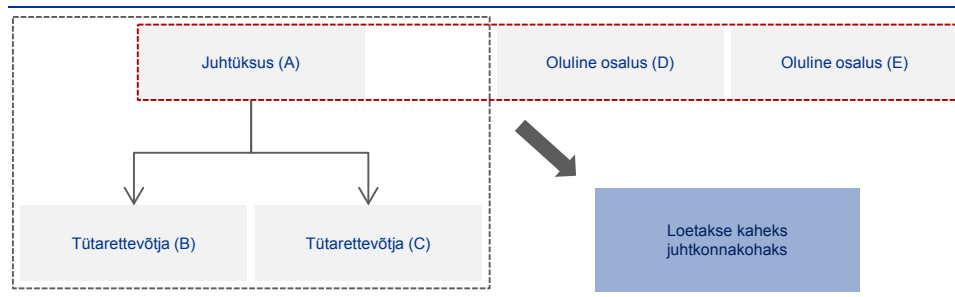
²⁸ Lisaks krediidasutusega seotud olukordadele on silmas peetud ka asjaolusid, mis võivad ootamatult mõjutada ametiülesannete täitmisele pühendatavat aega (nt kohtuasjad).

2. Teatud juhtudel loetakse mitut juhtkonnakohta üheks juhtkonnakohaks (eelisarvestusega ametikohad):
  - (a) juhtkonnakohad samas konsolideerimisgrupis;
  - (b) juhtkonnakohad krediidasutustes ja investeerimisühingutes, mis on sama omaalgatusliku kaitseskeemi liikmed²⁹;
  - (c) juhtkonnakohad üksustes, milles krediidasutusel või investeerimisühingul on oluline osalus.

EKP rakendab juhtkonnakohtade arvu lugemisel piiravat lähenemisviisi. Kui allpool toodud näites on hindamisele kuuluval juhtorgani liikmel igas üksuses A–E üks juhtkonnakoht, loetakse see kaheks juhtkonnakohaks, mitte üheks. Kui juhtorgani liikmel on üks juhtkonnakoht üksuses A ja üks juhtkonnakoht üksuses E, loetakse ka see kaheks juhtkonnakohaks. Kui aga juhtorgani liikmel on juhtkonnakohad üksustes A, B ja C, loetakse see üheks juhtkonnakohaks.

Joonis 2

Juhtkonnakohtade loendamine

Allikad ja märkused

Juhul kui arvestusest väljajäävate juhtkonnakohtade arv on suur (nt kui hindamisele kuuluv juhtorgani liige on paljude tütarettevõtjate juhtorgani liige), peab juhtorgani liige üksikasjalikult selgitama, kui palju ta pühendab aega igale juhtkonnakohale ja kuidas eri volituste vahel tekkiv sünergia aitab tal ametiülesannete täitmiseks vajalikku aega vähendada.

Kui juhtorgani liige täidab konsolideerimisgrupis nii tegevjuhi kui ka mitte-tegevjuhi volitusi, tuleb tegevjuhi volitused lugeda olulisemaks mitte-tegevjuhi volitustest, mille tulemusel loetakse, et juhtorgani liikmel on tegevjuhi volitused.

Lugeda tuleb kõiki juhtkonnakohti kõigis ettevõtetes olenemata sellest, kas need on tasustatud või mitte.

²⁹ Krediidasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeem on kapitalinõuete määruuses määratletud pangagrupi lepingulise või õigusliku kohustusi reguleeriva korraldusena, mis kaitseb oma liikmeid ning eelkõige tagab nende likviidsuse ja maksevõime.

5.5 Sobivus kollektiivi

Enesehindamine ja üldjuhtimise pidev järelevalve

Järelevalve alla kuuluval üksusel on põhivastutus kollektiivse sobivuse lünkade tuvastamise eest, mida tehakse üksuse juhtorgani enesehindamise teel näiteks sobivusmaatriksi alusel. Järelevalve alla kuuluv üksus peab ühist järelevalverühma lünkadest teavitama ja neid temaga arutama, sest juhtorgani kollektiivse sobivuse järelevalve on üldjuhtimise pideva järelevalve asi. See, kuidas juhtorgani liige sobitub kollektiivi, on üks kriteeriume, mida hinnatakse tema esialgsel sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisel. Ühiste järelevalverühmade pidev järelevalve mõjutab neid hindamisi.

Põhjendus ametisse nimetamise ajal

Järelevalve alla kuuluv üksus peab esitama:

- selle juhtorgani koosseisu kirjelduse, mille tarbeks juhtorgani liiget hinnatakse;
- **lühikese põhjendatud avalduse**³⁰ selle kohta, kuidas juhtorgani liige täiendab juhtorgani kollektiivset sobivust;³¹
- juhul kui ühine järelevalverühm on tuvastanud kollektiivses sobivuses lünki ja soovib seda arutada, võib ühine järelevalverühm nõuda ka perioodilise enesehindamise tulemusi.

Põhjendatud avaldus peaks koosnema kahest osast: esiteks, praeguse olukorra analüüsist, mis tugineb enesehindamise värskematele järeldustele, ja teiseks, kirjeldusest, kuidas juhtorgani liige praegust olukorda mõjutaks. Kirjeldus võib olla selgitus selle kohta, kuidas juhtorgani liige täiendab või parandab praegust olukorda või kuidas ta praeguses olukorras kasutab teatud valdkondade teadmisi, oskusi või kogemust.

³⁰ Kapitalinõuete direktiivi kohaldamisalasse kuuluvad olulised krediidiasutused ja investeerimisühingud peavad selle avalduse koostamisse kaasama ametisse nimetamise komisjoni kooskõlas ametisse nimetamise komisjoni kohustusega, mis on sätestatud kapitalinõuete direktiivi artikli 88 lõike 2 punktis c.

³¹ Seda tuleb teha kas juhtimisfunktsiooni täitva juhtorgani kohta või järelevalvefunktsiooni täitva juhtorgani kohta. Avaldusele tuleb samuti lisada ettepanek juhtorgani liikme määramise kohta juhtorgani mõne erikomitee liikmeks.

6 Intervjuu

6.1 Eesmärk

Intervjuu on üks vahend juhtorgani liikme kohta teabe hankimiseks, et täiendada järelevalvealuselt üksuselt, juhtorgani liikmelt endalt või muudest allikatest tema kohta saadud kirjalikke andmeid. Intervjuu käigus saab paremini hinnata juhtorgani liikme praktilist töökogemust³² ning seda, kui hästi ta on kursis järelevalvealuse üksuse tegevusega ja seonduvate turusuundumustega. Samuti saab kaaluda juhtorgani liikme usaldusväarsust ja üldist sobivust ning kontrollida esitatud faktide paikapidavust, et veenduda tema sobivuses ja nõuetele vastavuses teatud aspektide seisukohalt.

Järelevalveasutusele annab intervjuu ka võimaluse hindamisele kuuluva juhtorgani liikmega kohtuda ning määrata kindlaks juhtorgani liikme, järelevalvealuse üksuse ja järelevalveasutuse vahelise suhtlusega seotud ootused.

6.2 Ulatus ja liigid

Intervjuu eesmärk on **täiendada ja/või kontrollida** (i) hindamisele kuuluva juhtorgani liikme ja/või järelevalvealuse üksuse esitatud dokumente või (ii) teavet, mille järelevalveasutus on saanud muul viisil. Seega on intervjuu sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisel üks vahend, mida kasutatakse teabekogumise etapis faktide kontrollimiseks.

EKP järgib hindamisprotsessis intervjuude kasutamisel proportsionaalsuse põhimõtet ja riskipõhist lähenemisviisi.

Intervjuud on **kohustuslikud** tegevjuhtide ja esimeeste **uute ametissenimetamiste** korral eraldiseisvates pankades ja pangagruppide olulisemates pankades. Kui pangagrupi juhtüksus on valdusettevõtte, on intervjuu korraldamine kohustuslik pangagrupi suurimas pangas. Ühistute puhul käsitletakse juhtüksusena keskasutust või keskasutuste liitu.

Tegevjuhi (või samaväärne) ametikoht ja juhtorgani esimehe ametikoht on enim riskidega seotud ning seepärast intervjuueeritakse kõiki asjaomaseid juhtorgani liikmeid. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib EKP otsustada, et intervjuu ei ole vajalik – näiteks juhul, kui tegevjuhi ametikoha täitja on juba juhtorgani liige või teda on hiljuti intervjuueeritud.

Ülejäänud juhtudel võib intervjuusid korraldada vajadust mööda (nt kui on ilmnenu konkreetne küsitavus seoses juhtorgani liikme sobivuse ja usaldusväarsuse / nõuetele vastavusega).

---

³² Vt punkt 5.1.

Ülevaatlik intervjuu hõlmab kõiki juhtorgani liikme sobivusega seotud aspekte. Kui ülevaatliku intervjuu käigus ei jõuta otsusele, võib järgneda **teine, suunatud intervjuu**, milles keskendutakse vastuseid vajavatele küsimustele. EKP võib otsustada korraldada ainult suunatud intervjuu – näiteks juhul, kui kirjalikke dokumente läbi vaadates tekib konkreetne küsimus juhtorgani liikme sobivuse ja nõuetele vastavuse kohta.

6.3 Teavitamine

Hindamisele kuuluvale juhtorgani liikmele ja järelevalvealusele üksusele saadetakse aegsasti kirjalik teade intervjuu kuupäeva, aja ja toimumiskoha kohta.

Kui soovitakse korraldada suunatud intervjuu, et käsitleda spetsiifilisi küsimusi juhtorgani liikme sobivuse ja nõuetele vastavuse kohta, saadetakse talle ja järelevalvealusele üksusele eelnevalt teemade ülevaade.

6.4 Hindamiskomisjon

Hindamiskomisjoni kuulub üldjuhul vähemalt kaks ja tavaliselt mitte rohkem kui kolm liiget. Komisjoni liikmed (ja vähemalt selle esimees) peavad olema piisavalt kõrgetel ametikohtadel. Komisjoni liikmetel ei tohi olla (tajutavat) huvide konflikti või erapoolikust intervjuueeritava juhtorgani liikme suhtes.

6.5 Keel

EKP lepib juhtorgani liikmega kokku, mis keeles intervjuu toimub. Kui järelevalvealune üksus on valinud EKPga ametliku suhtluse keeleks inglise keele, toimub intervjuu inglise keeles, välja arvatud juhul, kui intervjuueeritav isik otsustab teisiti.

7 Hindamine

Käivitavad tegurid

Sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise võivad käivitada järgmised tegurid:

- muudatus juhtorganis seoses uue ametissenimetamise, ametiülesannete muutumise või ametiaja pikendamisega³³;
- uued asjaolud või muud küsimused³⁴; või
- tegevusloa andmise³⁵ või olulise osaluse omandamise³⁶ menetlus.

7.1 Uued ametissenimetamised

Tavamenetlus

Ühtse järelevalvemehhanismi tavapärase sisemenetluse kohaselt teavitab järelevalvealune üksus juhtorgani uue liikme (kavandatavast) ametissenimetamisest kõigepealt riiklikku pädevat asutust kooskõlas siseriiklikes õigusaktides sätestatud nõuetega. Selleks kasutab järelevalvealune üksus riikliku pädeva asutuse koostatud vorme. Riiklik pädev asutus teavitab EKPd ning teatab ühtlasi ka (võimaliku) tähtaja, mille jooksul tuleb otsus siseriiklikes õigusaktides sätestatud korras vastu võtta. Riiklik pädev asutus ja EKP koguvad kõik vajalikud dokumendid ning teevad ühise hindamise, tagades:

- hindamise vastavuse siseriiklikes õigusaktides sätestatud sisulistele kriteeriumidele;
- vastavuse liidu õiguses sätestatud nõuetele, ning
- kooskõla muude sobivuse ja nõuetekohasuse hindamiste tulemustega.

Hindamine hõlmab järgmist: laekunud dokumentide läbivaatamine; andmepäringud kohalikest andmeregistritest; haldussanktsioonide päringud EBA andmebaasist; kontaktid teiste riiklike ametiasutustega, st finantskäitumise eest vastutava asutusega (kui see on vajalik) ning muude kohalike ja välisriikide asutustega, kes vastutavad selliste finantsüksuste järelevalve eest, kus juhtorgani liige töötab või on töötanud või mille juhtorgani liige ta on olnud. Riiklik pädev asutus ja EKP võivad vajaduse korral küsida täiendavat teavet nii kirjalikult kui ka intervjuu käigus.

³³ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 93.

³⁴ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 94.

³⁵ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 78.

³⁶ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 86.

EKP valmistab riikliku pädeva asutuse toel ette otsuse, mille kiidab heaks järelevalvenõukogu ja võtab vastu EKP nõukogu.

Enamiku väiksemate üksuste puhul, mis kuuluvad EKP otsese järelevalve alla, lähtutakse proportsionaalsuse põhimõttest. Sama põhimõtet rakendatakse ka juhtorganites tehtavate muudatuste korral ning ametiaja pikendamisel. Sel juhul kasutatakse lihtsustatud menetlust ja vorme. Sobivuse ja nõuetekohasuse kriteeriumidele vastavust hinnatakse siiski tavapärasel viisil.

Muudatused juhtorganites

Juhtorganis toimuvad muudatused hõlmavad ametiaja pikendamist, ametiülesannete muutumist ja ametist lahkumist, kuid mitte uusi ametissenimetamisi.

Ametiülesannete muutumine hõlmab järgmist:

- ettepanek juhtkonda mittekuuluva liikme määramise kohta tegevdirektoriks (või vastupidi);
- ettepanek liikme määramise kohta esimeheks, juhtorgani mõne erikomitee esimeheks või tegevjuhiks.

Juhtorganis toimuvate muudatuste (ametiülesannete muutumine ja ametiaja pikendamine) korral tehakse sobivuse ja nõuetekohasuse hindamine üksnes juhul, kui see on siseriiklikes õigusaktides ette nähtud ja selgelt määratletud. Järelevalvealune üksus peab teatama muudatusest riiklikule pädevale asutusele ning seejärel teeb EKP vastava otsuse. Kui siseriiklike õigusaktidega ei nõuta otsuse tegemist, peab järelevalvealune üksus lihtsalt teavitama riiklikku pädevat asutust toimunud muudatusest.

Ametiülesannete muutumise korral keskendutakse hindamisel peamiselt juhtorgani liikme töökogemusele, sest seda kriteeriumi mõjutab muutus kõige rohkem. Samal ajal võib ametiülesannete muutumine avaldada mõju ka ametiülesannete täitmisele pühendatavale ajale, huvide konfliktile³⁷ ja juhtorgani liikme sobivusele kollektiivi, seepärast võidakse hinnata ka neid tegureid.

Ametiaja pikendamise korral tunnistatakse juhtorgani liige sobivaks, kui tema esimese ametiaja jooksul juhtorgan ei ilmnenu uusi asjaolusid; välja arvatud juhul, kui siseriiklikes õigusaktides on ette nähtud, et kõiki viit sobivuse ja nõuetekohasuse kriteeriumi tuleb uuesti põhjalikult hinnata.

Ametist lahkumisega kaasneb samuti muudatus juhtorganis, kuid sel juhul ei ole otsuse tegemine vajalik. Asjaomase isikuga võib teha lahkumisvestluse, et saada parem ülevaade juhtorganist lahkumise asjaoludest, kuna selline teave võib olla kasulik krediitiasutuse järelevalve seisukohalt.

³⁷ Eriti juhul, kui juhtorgani liige täidab ka muid ametiülesandeid samas grupis, mille liige krediitiasutus on. Näiteks võib huvide konflikt tekkida juhul, kui juhtorgani liikmele pakutakse juhtkonda mittekuuluva direktori kohta emattevõtjas, samal ajal kui ta jätkab tegevdirektori ülesannete täitmist tütarettevõtjas.

7.2 Uued asjaolud

EKP ja riiklikud pädevad asutused võivad saada uutest asjaoludest teadlikuks mitmel viisil. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 94 lõike 1 kohaselt teavitavad järelevalvealused üksused asjaomast riiklikku pädevat asutust kõigist uutest asjaoludest või mis tahes muudest küsimustest (edaspidi „uued asjaolud“). Samal ajal võivad ka riiklikud pädevad asutused ja EKP ise saada teadlikuks uutest asjaoludest (nt teade rikkumise kohta, kohapealse kontrolli käigus saadud teave, ajakirjanduses avaldatud väited), mis võivad mõjutada juhtorgani liikme varasemat sobivushinnangut.

Sel juhul võivad EKP ja riiklikud pädevad asutused konkreetsetest asjaoludest lähtudes otsustada algselt uue hindamise³⁸, mis keskendub peamiselt kriteeriumidele, mida asjaolud mõjutavad.

7.3 Tegevusloa andmise või olulise osaluse omandamise menetlus

Krediitiasutusele tegevusloa andmise korral toimub sobivuse ja nõuetekohasuse hindamine tegevusloa andmise menetluse osana.

Olulise osaluse omandamise menetluses, kus potentsiaalne omandaja peab kavandatava omandamise lõpuks määrama juhtorgani liikme, toimub sobivuse ja nõuetekohasuse hindamine olulise osaluse omandamise osana.

---

³⁸ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 94 lõige 2.

8 Otsus

Vastuväidete mitteesitamise menetlus

EKP võtab vastu ametliku otsuse pärast igat sobivuse ja nõuetekohasuse hindamist. Otsuse kiidab heaks järelevalvenõukogu ja võtab vastu EKP nõukogu kooskõlas ühtse järelevalvemehhanismi määramise artiklis 26 sätestatud vastuväidete mitteesitamise menetlusega. Kui see on asjakohane, tuleks otsus teha siseriiklikes õigusaktides sätestatud tähtaja jooksul.

Otsuste liigid

Hindamisele kuuluv juhtorgani liige kas tunnistatakse sobivaks ja nõuetekohaseks või mitte. EKP-l on õigus lisada positiivsetesse otsustesse soovitusi, tingimusi või kohustusi. Kui sel viisil ei saa võimalikke puudujääke piisavalt tõhusalt kõrvaldada, tehakse negatiivne otsus.

Positiivsetes ja negatiivsetes otsustes võib viidata ka käimasoleva järelevalvetevõimega seotud asjakohastele küsimustele.

Kui kavandatakse otsus võib negatiivselt mõjutada juhtorgani liikme õigusi või järelevalvealust üksust³⁹, tuleb silmas pidada mõningaid põhimõtteid ja -õigusi.

- EKP otsused põhinevad ainult sellistel argumentidel, mille kohta isikutel (asjaomased isikud), kelle suhtes on algatatud menetlus, on olnud võimalik esitada oma seisukoht.⁴⁰
- EKP võtab oma hinnangus arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid⁴¹ ning võib ära kuulata tunnistajaid ja eksperte, kui peab seda vajalikuks⁴².
- Asjaomastel isikutel on õigus saada ära kuulatud⁴³.
- Asjaomastel isikutel on kõik üldkehtivad õigused: õigus seaduslikule esindajale⁴⁴; õigus saada juurdepääs EKP toimikule⁴⁵ ning õigus otsuse põhistusele⁴⁶.

³⁹ Näiteks negatiivse otsuse korral või positiivse otsuse korral, mis sisaldab lisatingimusi, milles ei ole juhtorgani liikme ja järelevalvealuse üksusega selgesõnaliselt ja kirjalikult kokku lepitud.

⁴⁰ Ühtse järelevalvemehhanismi määramise artikkel 22

⁴¹ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 28

⁴² Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklid 29 ja 30

⁴³ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 31 Ära kuulamine põhineb otsuse eelnõul ning võib toimuda kas koosolekul või kirjalikult. Otsuse eelnõu vaadatakse läbi ära kuulamise hinnangu põhjal.

⁴⁴ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 27

⁴⁵ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 32

⁴⁶ Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikkel 33

8.1 Positiivne otsus

Nagu eespool selgitatud, võib EKP lisada positiivsele otsusele soovitusi, tingimusi ja kohustusi.

Soovitusi sisaldav positiivne otsus

Kui kõik sobivuse ja nõuetekohasuse nõuded on täidetud, kuid on ilmnenud lahendamist vajav küsimus, võib EKP lisada otsusele soovitusi või sätestada asjakohased ootused otsuses endas. Selliste mittesiduvate instrumentide kasutamine peaks edendama krediitiasutustes heade tavade kasutamist ning osutama soovitavatele edusammudele.

Lisatingimusi sisaldav positiivne otsus

EKP võib kehtestada lisatingimusi. Lisatingimus on nõue järelevalvealusele üksusele (koos võimaliku otsese mõjuga juhtorgani liikmele), mis võidakse kehtestada negatiivse otsuse asemel. EKP kehtestab lisatingimusi ainult selleks, et tagada hindamisele kuuluva juhtorgani liikme vastavus kehtivatele sobivuse ja nõuetekohasuse kriteeriumidele. EKP võib lisatingimusi kehtestada ainult järgmistel juhtudel:

- EKP võiks teha negatiivse otsuse, kuid puudujääke on lihtne korvata;
- lisatingimus on selgelt määratletud ning seda on võimalik täita suhteliselt lühikese kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul;
- lisatingimust saab põhjendada kehtivates siseriiklikes õigusaktides sätestatud hindamiskriteeriumide alusel.

Tüüpilised lisatingimused on näiteks:

- kohustus osaleda konkreetsel koolitusel;
- loobumine välisest juhtimis- või muust funktsioonist;
- katseaeg juhtorgani tasandist madalamal positsioonil.

Tingimusliku otsuse korral peab järelevalvealune üksus EKPd lisatingimuste täitmisest õigel ajal teavitama. Kui lisatingimust ei täideta, ei hakka EKP otsus kehtima või see kaotab kehtivuse.

Kui hindamisele kuuluv juhtorgani liige juba tegutseb sellel ametikohal ja keeldub omal algatusel ametist loobumast, võib EKP kasutada tema ametist kõrvaldamiseks oma järelevalvevolitusi.⁴⁷ Selline meede eeldab EKP uut spetsiaalset otsust, millega

⁴⁷ Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 16 lõike 2 punkt m

siiski ei kaasne uut sobivuse ja nõuetekohasuse hindamist, kuid kehtib õigus saada ära kuulatud.

Kohustust sisaldav positiivne otsus

EKP otsus võib sisaldada ka kohustust esitada käimasoleva sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise jaoks teatud liiki andmeid või võtta sobivuse ja nõuetekohasusega seoses konkreetseid meetmeid, mis ei puuduta mitte ainult hindamisele kuuluvat juhtorgani liiget, vaid kogu järelevalvealust üksust. Erinevalt lisatingimuste täitmata jätmisest ei mõjuta kohustuse täitmata jätmine automaatselt hinnangut juhtorgani liikme sobivuse ja nõuetele vastavuse kohta.

Tüüpilised kohustused on näiteks:

- aruandlus pooleliolevate kohtumenetluste kohta;
- huvide konflikti käsitlevate kirjalike põhimõtete täiendamine;
- kollektiivse sobivuse parandamine.

8.2 Otsusest teavitamine ja edasikaebamine

Järelevalvealust üksust ja juhtorgani liiget teavitatakse EKP nõukogu otsusest. Nõukogu otsuse rakendamist reguleerivad siseriiklikud õigusaktid (nt peab juhtorgani liige olema registreeritud vastavas siseriiklikus registris).

Juhtorgani liige ja järelevalvealune üksus võivad taotleda otsuse läbivaatamist vaidlustusnõukogus või kaevata selle edasi otse Euroopa Liidu Kohtusse.

9 Juhtorgani liikmete ametist kõrvaldamine

Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 16 lõike 2 punktile m on EKP-I volitus kõrvaldada mis tahes ajal ametist olulise järelevalvealuse üksuse juhtorgani liikmed, kes ei vasta määruse artikli 4 lõike 3 esimeses lõigus osutatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

Lühendid ja mõisted

Juhtorgani liige	juhtorgani liikme ametikohale kandideeriv isik või mõnel juhul ka juba sellele ametikohale nimetatud / sellel ametikohal tegutsev isik
CRD IV:	kapitalinõuete direktiiv
Juhtkonnakoht:	ettevõtte juhtorgani liikme ametikoht
EBA:	Euroopa Pangandusjärelevalve
EKP:	Euroopa Keskpank
Juhtorgan:	järelevalve- ja juhtimisfunktsioone täitev juhtorgan
SREP:	järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsess

[Ühtse järelevalvemehhanismi määrus:](#)

[Ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus:](#)

[EBA suunised sobivuse ja nõuetekohasuse hindamise kohta:](#)

[EBA suunised juhtimiskorralduse kohta:](#)

© Euroopa Keskpank 2016

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Saksamaa
Telefon +49 69 1344 0
Veebileht www.bankingsupervision.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteäriüldistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.